

ΙΔΡΥΤΗΣ: ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΠΕΤΡΟΣ ΧΑΡΗΣ

ΤΟΜΟΣ ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΣΤΟΣ ΤΡΙΤΟΣ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ - ΙΟΥΝΙΟΣ

1948

ΙΩΑΝΝΗΣ Δ. ΚΟΛΛΑΡΟΣ & ΣΙΑ Α. Ε.

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΗΣ "ΕΣΤΙΑΣ"

38 - ΟΔΟΣ ΤΣΟΡΤΣΙΛ - 38

ΑΘΗΝΑΙ

ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2008

φέρει μιὰ καθολικότερη καὶ πληρέστερη θέα, μᾶς συμφιλιώνει μὲ τὴν οὐσία τῆ γνησιότερη τοῦ προορισμοῦ.

Οἱ μικροὶ σταυροφόροι τοῦ ὄνειρου, καθὼς ἔτυχε νὰ τοὺς ποῦμε, κατέχουν μιὰ γεύση πολὺ πικρὴ, ἔχουν δοκιμάσει ἕνα σῶρὸ διαψεύσεις. Εἶδανε τὴν ἀνθρώπινη βαρβαρότητα κ' ἐμεῖ ποὺ δὲ μπόρεσαν νὰ τῆ δοῦνε οἱ ἄλλοι. Κ' ἔγιναν ἀδιάλλαχοι. Θὰ εἶναι λάθος νὰ τοὺς κατηγορήσουμε, πῶς εἶναι ἀποφασισμένοι νὰ γυρίσουν πίσω. Πηγαίνουν μπροστά. Μέσ' ἀπὸ τὴν πηχτὴ συννεφιά ξεκρύνουν κάποιες εὐδιες χώρες.

Μιὰν αἰθρία. Ξαναφέρνουν τὸ πρόβλημα μέσα στὴν ἀνθρώπινη ὑπαρξη, στὴν ἐσωτερικὴ καλλιέργεια, στὴν ἀγωγή τοῦ ἐσωτερικοῦ πλοῦτου, σὲ τοῦτες τὶς ἀπειρες δυνατότητες, τὶς μυστικὲς γιὰ σήμερα, ἴσως καὶ γιὰ πάντα φωνές, ποὺ εἶναι οἱ πιὸ ἀληθινές, οἱ πιὸ πλουτοφόρες. Καὶ δὲν εἶναι καθόλου βέβαιο, πῶς οἱ μικροὶ σταυροφόροι τοῦ ὄνειρου εἶναι οἱ πιὸ αἰσιόδοξοι. Μπορεῖ, ἀπλούστατα, νὰ εἶναι καὶ οἱ πιὸ ἀπελπισμένοι. Αὐτὸ θὰ πρέπει νὰ τὸ συλλογιστοῦμε πολὺ.

Ι. Μ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΔΥΟ ΑΓΝΩΣΤΑ ΠΑΛΑΜΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ

Μὲ πρωτοβουλία τοῦ Συλλόγου τῶν «Φίλων Γραμμάτων, Ἐπιστημῶν καὶ Τεχνῶν» τοῦ Μεσολογγιοῦ, ποὺ εἶχε ἰδρυθεῖ στὰ 1934, συστήθηκε ἐπιτροπὴ «πρὸς διενέργειαν ἐράνων διὰ τὴν ἀνάγκησιν προτομῆς τοῦ μεγάλου μας Παλαμᾶ». Ἡ σεβαστὴ δεσποινὰ κ. Στεφανία Ράπτη, μέλος τῆς ἐρατικῆς ἐπιτροπῆς, γνώρισε μὲ γράμμα τῆς στὸν ποιητὴ τὴν ἀπόφαση τῶν συμπατριωτῶν του κ' ἔλαβε τὴν ἀκόλουθη, ἄγνωστη, ἀπάντησιν:

«Δεσποινίδα Στεφανία Ράπτη Μεσολόγγι.»

«12 Ἀπριλίου 1935.

» Ἀγαπητὴ Στεφανία

» Ἐλαβα τὸ γράμμα σου καὶ σ' εὐχαριστῶ μαζί μὲ τὴ Μαρία γιὰ τὴν ἀγάπη σου καὶ τὸ ἐνδιαφέρον σου πρὸς ἐμᾶς.

» Βλέπεις καὶ ἀπὸ τὸ χαρακτῆρα τῆς γραφῆς μου πῶς δύσκολα γράφω. Τὸ χέρι μου δὲ μὲ βοηθεῖ.

» Εἶναι περὶ τὸ νὰ σοῦ παραστήσω πόσο μὲ συγκινεῖ ἡ τιμὴ ποὺ σχεδιάζει νὰ μοῦ ἀπονείμῃ τὸ Μεσολόγγι. Ἐνθουσιασμός, ποὺ μοῦ γεννᾷ καὶ ἡ ἱστορία του καὶ ἡ ποίησός του, μ' ἐνέπνευσε κ' ἐμπνέει πολλὰ φορὲς καὶ πάντοτε τὸ ἀσήμαντο ἔργο μου.

» Ἀλλὰ δὲν εἶναι τίποτε αὐτὸ μπροστὰ στὴν ἐπίσημη ὁμαδικὴ καὶ πάνηγυρικὴ πρωτοβουλία τοῦ Συλλόγου τῶν «Φίλων Γραμμάτων, Ἐπιστημῶν καὶ Τεχνῶν» μὲ τὸν φίλον πρόεδρόν του τὸν κ. Σούσαν. Τὴν ἔμαθα ἀπὸ τρίτα πρόσωπα καὶ μὴ κατορθώνοντας θετικὰ νὰ τῆ γνωρίσω δὲν εὗρεσκα τὴ δύναμη θετικὰ γιὰ τοῦτο νὰ τοῦ ἀποκριθῶ. Τώρα τελευταῖα ἔλαβα τὴν εἶδηση ἀπὸ τὸν κύριον Δήμαρχο καὶ τοῦ ἔγραψα. Ἀλλὰ ὅ,τι καὶ ὅση κι' ἂν εἶναι ἡ τιμὴ μοῦ φαίνεται πολὺ μεγάλη ἐνόσω ὑπάρχω ἀκόμα στὴ ζωὴ. Τὰ εὐχαριστήρια καὶ τὴ συγκίνησή μου θὰ μπορέσης ἐλπίζω καὶ σὺ νὰ τὴν ἀνακοινώσης, ὅπου δεῖ.

» Τῆ Μαρία τὴν εἶχαμε εἴκοσι μέρες στὸν «Εὐαγγελισμό», γιὰ τὴν ἔπαθε ἀπὸ βρογχο-

πνευμονία. Πέρασε ὁ κίνδυνος καὶ γύρισε στὸ σπίτι, ἀλλὰ βρίσκεται ἀκόμη ἀπὸ τὴν ὀξεία ὑποθερμία σὲ μεγάλη ἀδυναμία καὶ δυσκολία νὰ κινηθῆ. Ὑποφέρει καὶ ὑποφέρουμε.

» Στὴν πρόσκληση γιὰ τὴν ἑορτὴ τῆς Ἐξόδου δὲ θὰ κατορθώσουμε νὰ παρευρεθῶμε.

» Σὲ φιλῶ.

» Φιλιά καὶ στὴ Σπυριδούλα.

Π α λ α μ ᾶ ς.

» Συγγνώμη γιὰ τὸ ἀκατάστατο γράμμα μου.»

Στὸ ἴδιο ἀρχεῖο, — τῆς παλιᾶς ἀρχοντικῆς οἰκογενείας Ράπτη, — σώζεται καὶ τὸ παρακάτω γράμμα τῆς γυναίκας τοῦ Παλαμᾶ:

«11 Σεπτεμβρίου 1931.

» Ἀγαπητὴ Σπυριδούλα¹,

» Ἐλαβα πρὸ καιροῦ τὸ γράμμα σου, ἀλλὰ ἄργησα νὰ σοῦ ἀπαντήσω γιὰ τὸ ἀπὸ τὴν πρώτη τοῦ περασμένου μηνὸς ἀρρώστησα ἀπὸ κρυολόγημα ποὺ μ' ἐκράτησε στὸ κρεβάτι. Τώρα εἶμαι εὐτυχῶς καλύτερα, πάντα ἀδύνατη.

» Σὲ εὐχαριστῶ γιὰ τὸ ἐνδιαφέρον ποὺ δείχνει πάντα γιὰ μᾶς ἡ ἀγαθὴ ψυχὴ σου, καὶ ποὺ μᾶς εἶναι πάντα ἐπιθυμητόν, καθὼς εἶναι πάντα καὶ τὸ ἐνδιαφέρον τὸ δικό μας καὶ ἡ ἀγάπη μας πρὸς ὅ,τι σχετίζεται μὲ τὴν υἰεία σας καὶ τὴ ζωὴ σας.

» Ἡ Χριστίνα ποὺ ἐκτελοῦσε καὶ χρέη γραμματέως μου παραθερίζει στὸ Χαλάνδρι.

» Στὴ Στεφανία ξεχωριστὰ χαιρετίσματα.

» Μένω πάντα μὲ τὰ ἐγκάρδια αἰσθηματά μου.

Ἡ ἀγαπῶσα σε

Μ. Κ. Παλαμᾶ.»

Στὶς τιμές, ποὺ τοὺς ἔγιναν στὴν ἐφετεινὴ πέμπτη ἐπέτειο τοῦ θανάτου τους, ἄς προστεθοῦν κι' αὐτὲς ἐδῶ οἱ γραμμὲς σάν ἕνα ταπεινὸ προσκύνημα.

Κ. Σ. ΚΩΝΣΤΑΣ

1. Ὑπεραιωνόβια τώρα γριούλα 117 ἐτῶν, μητέρα τῆς Στεφανίας Ράπτη τοῦ πρώτου γράμματος.